

4.3 Næringsvekst og -lokalisering

Introduksjon

Å legge til rette for næringsvekst er viktig dersom Innherredsbyen skal nå målsetting om å ha en stabil folketallsvekst i fremtiden. Strukturendringer i næringslivet understreker behovet for å utvikle nye strategier for næringsvekst. Tilgang på arbeidsplasser er viktig for å styrke bosettingen. Hvor virksomheter lokaliseres har også stor betydning – både for virksomhetenes framtidige utviklingsmuligheter og for mulighetene til å reise miljøvennlig til og fra. Tilgang til areal og prinsipper for lokalisering er virkemidler som tilligger kommunene som planmyndighet.

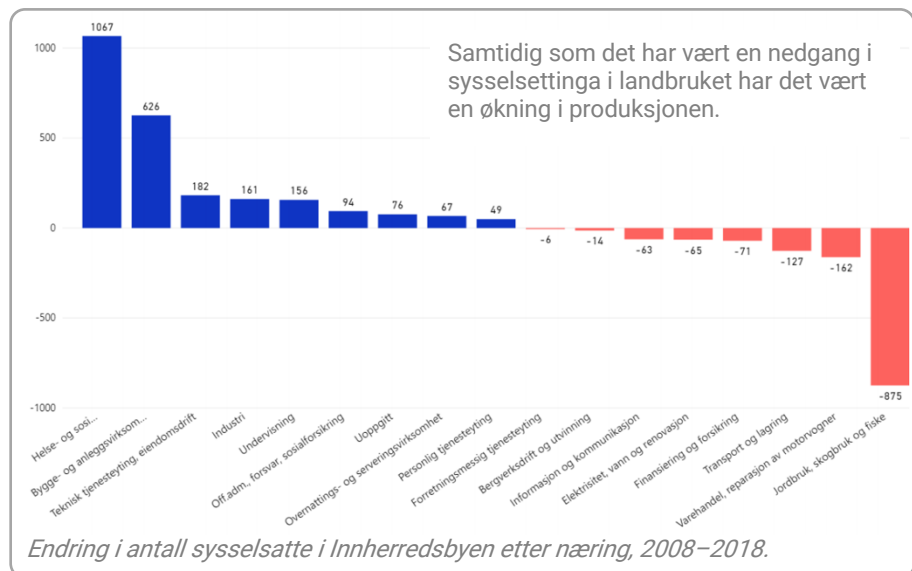
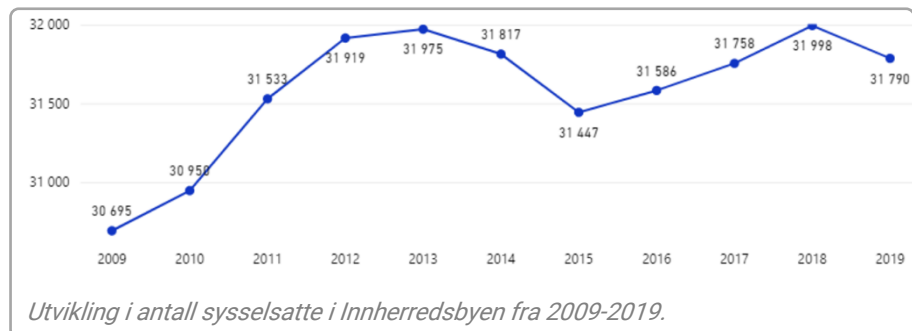
Ved riktig lokalisering kan den enkelte virksomhet trekke til seg kompetent arbeidskraft, kunder, besøkende, studenter osv fra et større omland – dette vil på lengre sikt være en mer robust lokalisering for virksomheten enn en lokalisering der det er tungvint å reise til og fra. Dersom virksomhetens lokalisering gjør det mulig å reise med tog til og fra, kan reisetiden i tillegg benyttes til produktivt arbeid. Da vil virksomhetens utviklingsmuligheter ytterligere kunne styrkes.

Det er ikke hensiktsmessig for alle typer virksomheter å lokaliseres ved en togstasjon. Det vil heller ikke være ønskelig ut fra mål om attraktiv stedsutvikling. Plasskrevende virksomheter bør lokaliseres andre steder. Dessuten har ikke alle kommuner en togstasjon. I en konkret vurdering av hvor ulike typer virksomheter bør lokaliseres kan ABC-prinsippet for virksomhets-lokalisering benyttes. ABC-prinsippet bør legges til grunn for kommunenes arealplaner. Retningslinjer for de enkelte næringsområder bør sikre rett virksomhet på rett sted. Lokaliseringsprinsippene bør samtidig gi næringslivet gode utviklingsmuligheter på lang sikt.

Mål – dette vil vi

Innherredsbyen skal være en attraktiv region å etablere og drive næringsvirksomhet i.

Kunnskapsgrunnlag

Hvor langt er folk villige til å pendle? Hva hvis reisetiden kan utnyttes?

Tidligere undersøkelser av reisevaner viser at svært få er villige til å dagpendle mer enn 45 minutter hver vei. En ny undersøkelse viser at å spare reisetid er mindre viktig dersom reisen er komfortabel eller reisetiden kan utnyttes til arbeid eller andre aktiviteter. (TØI-rapport 1762/2020).

Strategi – viktige grep og sammenhenger

Rett virksomhet på rett plass: ABC-prinsippet for næringslokalisering legges til grunn ved tilrettelegging for næringsareal til forskjellige næringsbransjer.

I Innherredsbyen skal det være et godt og variert tilbud av attraktive næringsarealer for forskjellige typer næringsvirksomhet (bransjer). Kommunene skal samarbeide om å etablere sterke næringsklynger.

Kommunene i Innherredsbyen skal samarbeide om å etablere næringsareal for areal- og plasskrevende virksomhet med et regionalt marked; inkludert også steinbrudd, grus og masseuttak.

Slik gjør vi det – prinsipper, retningslinjer og anbefalinger

Dette sier vi ja til:

- Kommunene skal sikre tilgang til attraktive næringsareal ut fra egne fortrinn og behov.
- Kommunene skal legge til rette for lokalisering av besøks- og arbeidsplassintensiv virksomhet i kommunesentra for å redusere behov for å reise og øke bruk av kollektivtransport, sykkel og gange. I kommuner, der dette er mulig, bør slike virksomheter lokaliseres i gangavstand til togstasjon.
- Logistikk- og industrivirksomhet bør samles i egne næringsområder. Slike områder kan med fordel lokaliseres nær hovedvegnettet eller i tilknytning til jernbane.
- Kommunene skal legge opp til effektiv arealutnyttelse på både eksisterende og nye næringsområder, for å dempe behov for nye næringsareal i regionen, og redusere press på LNF-områder.

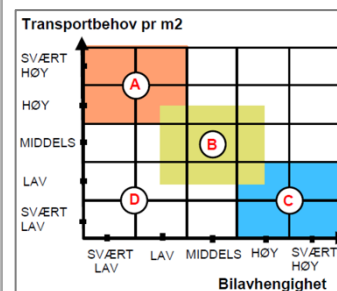
Dette sier vi nei til:

- Lokalisering av kontorbygg langs hovedvegnettet utenfor kommunesentra.

Se eget kapittel 4.4 når det gjelder prinsipper for lokalisering av ulike typer handelsvirksomhet.

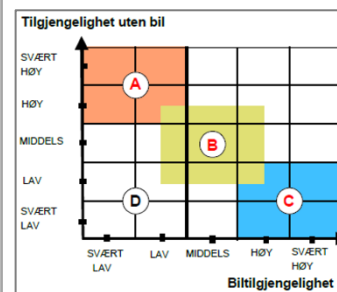
ABC-prinsippet

ABC-prinsippet: ABC-prinsippet handler om å planlegge og legge til rette for "rett virksomhet på rett sted", ut ifra en målsetning om å minimere det samlede transportarbeidet i en region, samtidig som at det legges til rette for et konkurransedyktig næringsliv og gode vilkår for trafikkavvikling. Optimal lokalisering bestemmes ut ifra virksomhetens mobilitetsprofil og næringsområders tilgjengelighetsprofil.

Figur: Virksomheters mobilitetsprofil

A-virksomheter er typisk besøks- og arbeidsplassintensive virksomheter (for eksempel kontor) og bør ha god kollektivdekning. C-virksomheter har lav besøks- og arbeidsplassintensivitet (for eksempel lager), men har høy bilavhengighet. B-virksomheter ligger mellom A og C.

Figur: Næringsområders tilgjengelighetsprofil.

I noen sammenhenger opereres det også med D-områder (eller R-områder, restområder), områder med både dårlig biltilgjengelighet og dårlig kollektivtilgjengelighet. Dette er områder som normalt ikke inngår i tettbebyggelsen, og hvor det ikke bør etableres andre virksomheter enn primærnærings.

Definisjoner

Besøks- og arbeidsplassintensiv virksomhet har mange besøkende eller arbeidsplasser pr m².

Areal- og plasskrevende virksomhet; er i denne sammenheng virksomheter som trenger mye areal og som samtidig ikke egner seg i sentrumsområder (for eksempel lager, logistikk og industri).

LNF-områder = Landbruks-, natur- og friluftsområder.

Handlingsprogram - tiltak for oppfølging

- **H1:** Det bør gjennomføres en kartlegging av behovet for ulike typer næringsareal i Innherredsbyen. Særlig skal det samarbeides om å dekke behovet for regionale næringsområder for areal- og plasskrevende virksomheter; herunder også steinbrudd, masseuttak og lignende.
Ansvarlig: Trøndelag fylkeskommune i samarbeid med kommunene og næringslivet. **Tidshorisont:** 2021-24
- **H2:** Det bør gjennomføres en kartlegging av potensielle vekstnæringer i Innherredsbyen og mulighetene for å utvikle sterke næringsklynger.
Ansvarlig: Trøndelag fylkeskommune i samarbeid med kommunene og næringslivet. **Tidshorisont:** 2021-24.

Samordnet areal- og transportutvikling

Innherredsbyen ønsker at togtilbudet på Trønderbanen skal utvikles i framtiden med bedre materiell, tilgang på internett, raskere reisetid og bedre frekvens. Lokalisering av virksomheter bør derfor støtte opp under denne målsettingen slik at markedsgrunnlaget for togreiser styrkes. Samtidig bør det gjøres enkelt for alle i Innherredsbyen å komme seg til og fra togstasjoner. Da må også andre tiltaksområder i dette strategidokumentet utvikles, f.eks. parkeringstilbud, kollektivtilbud og tilbudet for å gå og sykle. Les mer om dette i kapittel 5.